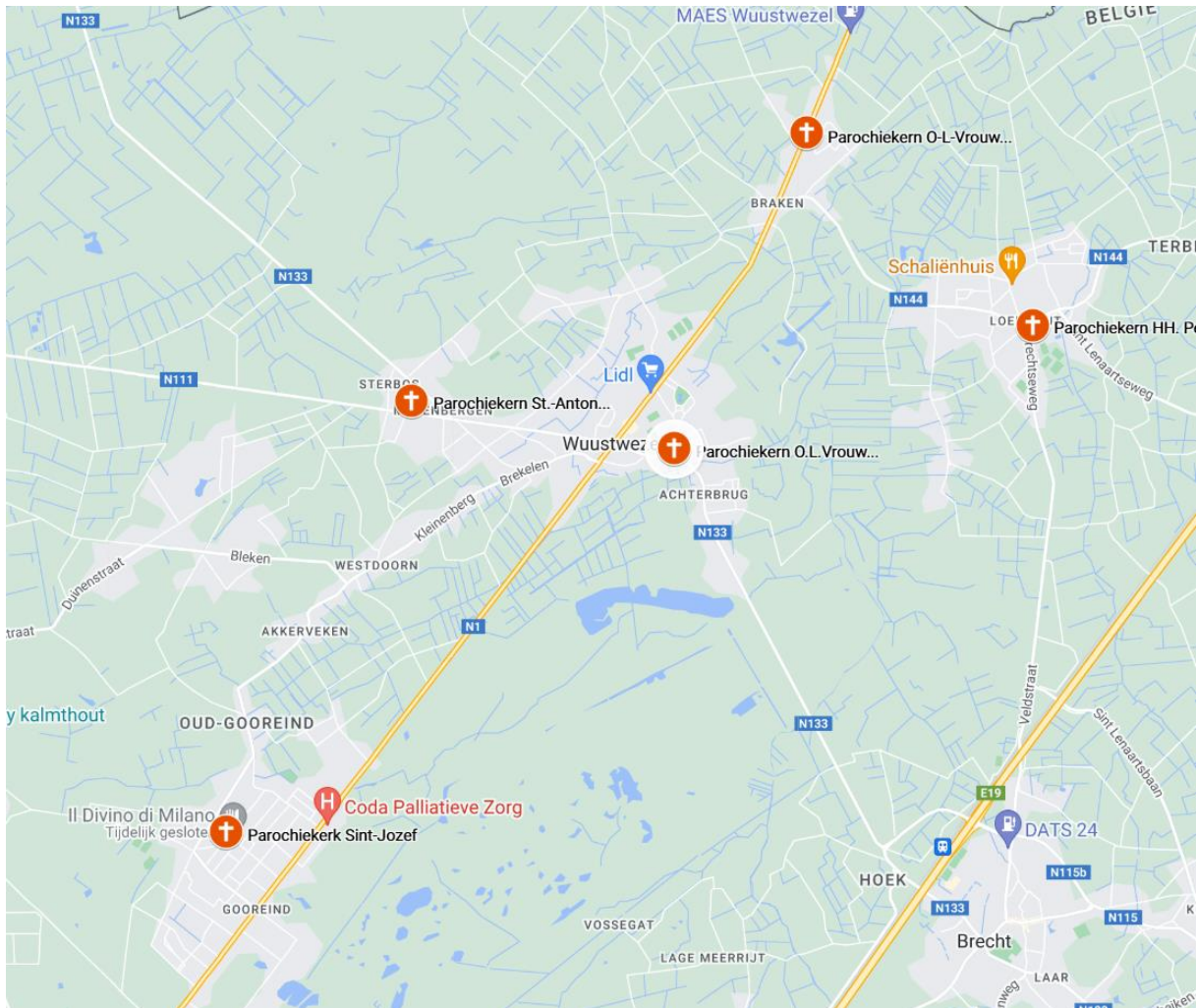

KERKENBELEIDSPLAN

Gemeente Wuustwezel

Goedgekeurd door de bisschop op 16 april 2025
Goedgekeurd door de gemeenteraad van xxx

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1. SITUERING KERKGEBOUWEN.....	1
2. FICHE PER KERKGEBOUW	3
2.1. Kerk Wuustwezel Centrum - Kerk O.L.V. ten Hemel Opgenomen	3
2.2. Kerk Gooreind – Kerk Sint Jozef	10
2.3. Kerk Loenhout – Kerk H.H. Petrus & Paulus	16
2.4. Kapelanj Sterbos: Kapelanj Sint Antonius van Padua	23
2.5. Kapel Braken: Kapel O.L.V. Middelaars	28
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE	33
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie	33
3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht	35
BESLUIT	35

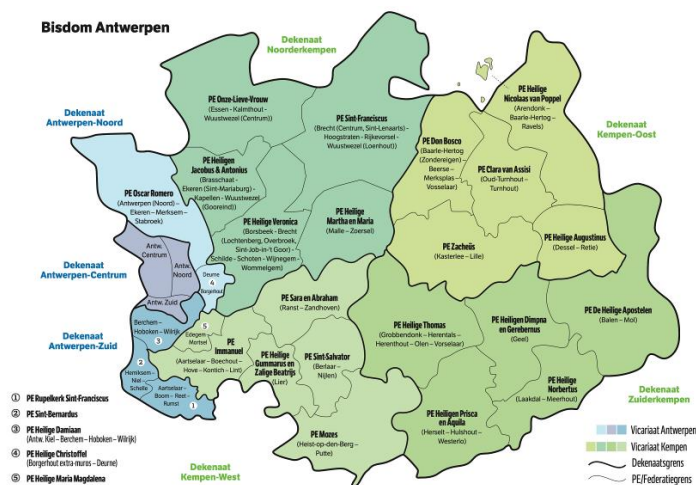
INLEIDING

Een kerkenbeleidsplan Wuustwezel is een lokaal gedragen langetermijnvisie voor alle gebouwen die bestemd zijn voor de eredienst op grondgebied van Wuustwezel.

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Wuustwezel:

- Kerk O.L.V. Hemelvaart, Dorpsstraat z.n., Wuustwezel
- Kerk Sint Jozef, Pastoor J. Meeusenplein 1, Gooreind
- Kerk H.H. Petrus en Paulus, Huffelplein z.n., Loenhout
- Kapelanij Sint Antonius van Padua, St. Godelievestraat 15, Wuustwezel Sterbos
- Kapel O.L.V. Middelaars, Bredabaan 126, Wuustwezel Braken

Drie kerken worden beheerd door drie kerkraden. De kerkfabriek van O.L.V. heeft ook het financieel beheer van Sterbos en Braken onder zich. Overkoepelend is er een centraal kerkbestuur.

Sinds 2015 vormden 11 parochiekerken van Brecht en Wuustwezel de pastorale eenheid Brecht-Wuustwezel. Deze werd op 31 augustus 2024 ontbonden. Dit heeft als gevolg dat de 5 parochiekerken in Wuustwezel opgesplitst zijn onder drie verschillende pastorale eenheden.

Er zijn in het gesprek rond de toekomst van de parochiekerken heel veel belangrijke en relevante actoren. Bij verder onderzoek naar eventuele her- of nevenbestemming is het belangrijk om deze allemaal op een of andere manier te betrekken.

De aanleiding van de opmaak van dit kerkenbeleidsplan is de verplichting van een geactualiseerd kerkenbeleidsplan dat opgemaakt dient te worden. De bevoegdheid ligt bij het agentschap Binnenlands Bestuur en vloeit voort uit het eredienstendecreet. Maar liefst 53% van alle kerken in Vlaanderen (1786) zijn volledig of gedeeltelijk beschermde monumenten. Via het agentschap Onroerend Erfgoed komen we dankzij een goedgekeurd kerkenbeleidsplan nog wel in aanmerking voor premies of subsidies.

Voor elke parochiekerk waarvoor een neven- of herbestemming wordt gezocht dient er een **bestemmingsprofiel** te worden opgemaakt. Dit is een tool van het Platform Parochiekerken waarmee er onderzocht kan worden voor welke functie de parochiekerk geschikt is:

- Parochiekerk
- Valorisatie: minimale voorwaarde voor alle parochiekerken
- Medegebruik door andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen
- Multifunctioneel gebruik of nevenbestemming in tijd
- Gedeeld gebruik of nevenbestemming in ruimte
- Herbestemming (mits ontwijding)

Bisdom Antwerpen legt een extra categorisering op:

- A-kerk: Een kerk die op de langere termijn als parochiekerk zal behouden blijven + valorisatie.
- B-kerk: Een kerk die op korte termijn (binnen de huidige legislatuur) een neven- of herbestemming zal krijgen.
- C-kerk: Een kerk waarvoor valorisatie, neven- of herbestemming op de langere termijn (vanaf de volgende legislatuur) wordt bekeken.

Dit impliceert dat de **noodzakelijke en gewenste investeringen** in parochiekerken al dan niet gedragen zullen worden door het centraal kerkbestuur die vertaald moeten worden in het meerjarenplan van het centraal kerkbestuur.

- A-kerk: Totaal onderhoud, renovatie, investeringen.
- B-kerk: Enkel nog instandhoudings- en veiligheidswerken.
- C-kerk: Op basis van de mogelijke herbestemming zullen er nog noodzakelijke investeringen gebeuren, naast de instandhoudings- en veiligheidswerken.

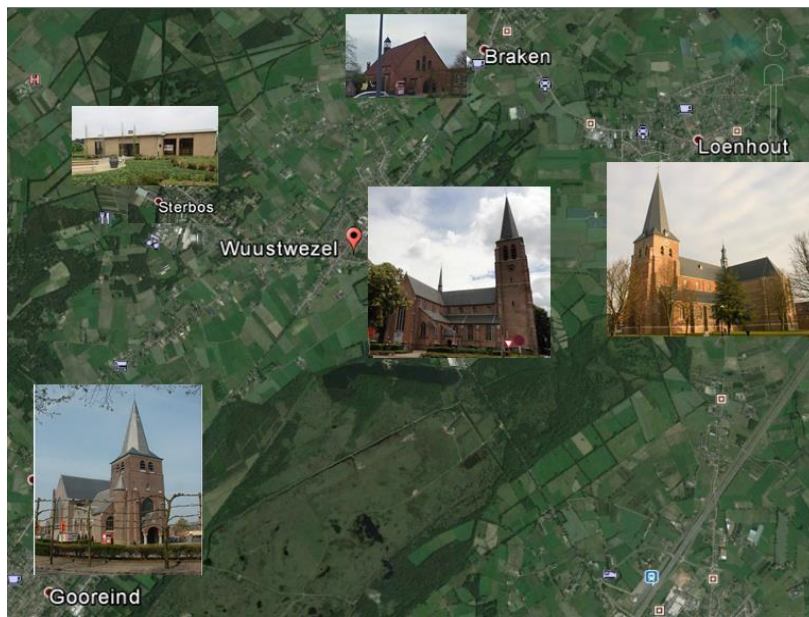
Afhankelijk van de nevenbestemming en overeenkomst met initiatiefnemer voor de neven- of herbestemming zal de kerk nog mee instaan voor de kosten in functie hiervan (maatschappelijke rol).

Voor bepaalde subsidies van de hogere overheden komen enkel kerken die een herbestemming of nevenbestemming krijgen in aanmerking. Hiervoor is de toekenning van de juiste categorie dus van groot belang.

Elke 6 jaar moet het KBP geëvalueerd, bijgestuurd en herwerkt worden. Tussentijds is dit eveneens mogelijk.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk/kapel), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

Kerk O.L.V. Hemelvaart,
Dorpsstraat z.n., Wuustwezel

Kerk Sint Jozef, Pastoor J.
Meeusenplein 1, Gooreind

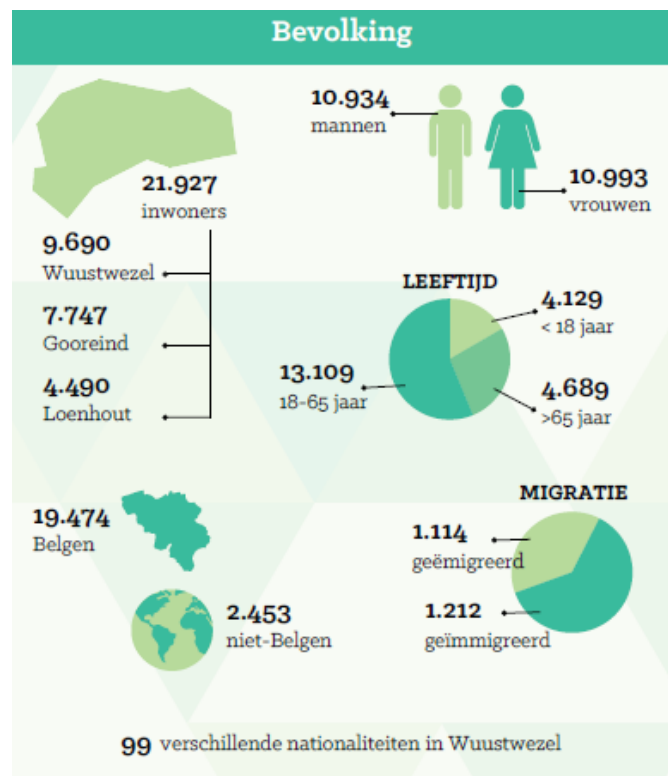
Kerk H.H. Petrus en Paulus,
Huffelplein z.n., Loenhout

Kapelanijsint Antonius van
Padua, St. Godelievestraat 15,
Wuustwezel Sterbos

Kapel O.L.V. Middelaars,
Bredabaan 126, Wuustwezel
Braken

Wuustwezel is een uitgestrekt landelijke gemeente met een oppervlakte van 89.43 km² en telde op 31 december 2024 21 784 inwoners wat een lage bevolkingsdichtheid geeft van 244 inwoners per km² (gemiddelde provincie Antwerpen: 670 inwoners per km²).

De bevolking omvat 18.9% 0 tot 17 jarigen en 20.7% is ouder dan 65 jaar. Wuustwezel is een vergrijzende gemeente.

Bevolkingscijfers 2024

De afstanden tussen de dorpskernen en de betreffende kerken zijn de volgende:

Afstand in kilometers	Centrum	Loenhout	Gooreind	Sterbos	Braken
Centrum		6,0	6,7	3,4	4,0
Loenhout	6,0		10,6	7,3	3,3
Gooreind	6,7	10,6		7,3	8,3
Sterbos	3,4	7,3	7,3		5

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1. Kerk Wuustwezel Centrum - Kerk O.L.V. ten Hemel Opgenomen

2.1.1. Identificatie

Naam Parochiekerk O.-L.-Vrouw Ten Hemel Opgenomen

Geografische ligging

Adres Dorpsstraat 100, 2990 Wuustwezel

Wijk Centrum

Provincie Antwerpen

Bebouwde oppervlakte 1035.488m²

Perceel

Perceelnummer 0619/00A000

Eigendom Gemeente Wuustwezel

Ook omliggend perceel (0619/622/00D000) is eigendom van de gemeente Wuustwezel.

Plaats in kerkelijke structuur

Bisdom Antwerpen

Dekanaat Noorderkempen

Pastorale Eenheid Onze-Lieve Vrouw

Parochie O.-L.-Vrouw Hemelvaart

Eigenaar gebouw

Schip Kerkfabriek O.-L.-Vrouw Hemelvaart

Toren Gemeentebestuur Wuustwezel

Bescherming(en)/vastgesteld

Beschermd als monument O.-L.-Vrouw Hemelvaart kerk met beschermingsbesluit van 19/5/2005. Artistieke en historische waarde.

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/5486>

Bouwkundig erfgoed met vaststellingsbesluit van 29/3/2019. Historische en architecturale waarde.

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/113099>

Deel van de bescherming als stads- of dorpsgezicht intrinsiek Dorpskern Wuustwezel met besluit van 1/2/1993. Historische, artistieke en volkskundige waarde.

<https://besluiten.onroerenderfgoed.be/besluiten/2485>

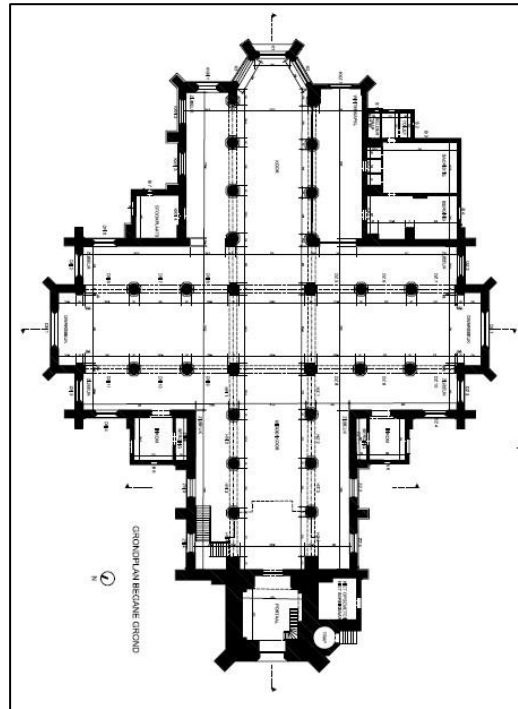
2.1.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Neogotische kerk omgeven door beboomd kerkhof afgezet met ijzeren hek op laag bakstenen muurtje.

De eerste kerk, aanvankelijk toegewijd aan de Heilige Lambertus en sedert de 15de eeuw aan Onze-Lieve-Vrouw, zou gebouwd zijn tussen 1225 en 1250 (houten kerk). Deze werd in de loop van de 15de - 16de eeuw vervangen door een grotere kerk, die op haar beurt in de 18de eeuw werd aangepast. Zij werd in 1899-1900 vergroot en vrijwel volledig vernieuwd door **architect Jules Bilmeyer**. De torenspits en het westelijk deel van de kerk werden in 1940 vernield en in 1941-1943 heropgebouwd.

Beschrijving: De plattegrond vertoont een georiënteerde kruisbasiliek met westtoren, een schip met zijbeuken van vier traveeën, twee transeptarmen met zijbeuken van drie traveeën en één koor met zijkoren van drie traveeën en driezijdige sluiting; kleine aanbouwsels in zuidelijke kooroksel en in de hoek gevormd door schip en noordelijke transeptarm.

Opgetrokken uit baksteen met schaars gebruik van natuursteen voor kordons en speklagen; dakbedekking met leien. Vierkante westtoren van vier gemarkeerde geledingen en achtkantige ingesnoerde spits, geflankeerd door viermaal versneden steunberen en zuidelijke traptoren; bewaarde vroeg-gotische onderbouw - zie jaartal 1221 in het gewelf; in westgevel steekboogpoort waarboven spitsboogvenster; spitse galm- en steigergaten. Middenbeuk, transeptarmen en koor onder zadeldaken met kruisingstoren onder naaldspits; lagere zijbeuken en -koren onder lessenaarsdaken. Alle gevels per travee gemarkeerd door versneden steunberen; puntgevels van de transeptarmen met aandak op schouderstukken. Spitsboogvensters in geprofileerde bakstenen omlijsting gevuld met verschillend maaswerk. Blinde bovenpartij van de koorgevels aan de noordzijde versierd met gekoppelde rondboognissen (overblijfsel van de oude kerk), aan de zuidzijde met overhoekse baksteenfries.

Interieur: Spitsbogen op zuilen met achtzijdige sokkel en dito kapiteel. Overdekking door middel van spits houten tongewelf. Volgens een rapport van F. Donnet van 29 juni 1901 waren er toen nog overblijfselen van muurschilderingen met name rode onregelmatige vlekken met sporen van tekening (deel van hoofd, baard enz.) op vijf kolommen en wijdingskruisen versierd met leliebloemen, alles uit de 15de eeuw; deze schilderingen zijn sedertdien overschilderd.

Meubilair: Geschilderd middenstuk van retabel met voorstelling van Kruisafneming, 15de eeuw; voorts schilderijen uit de 17de, 18de eeuw en de 20ste eeuw. Houten Onze-Lieve-Vrouwebeeld uit de 17de eeuw; houten beelden van Sint-Franciscus Xaverius en Sint-Willibrordus uit de 18de eeuw; retabel van de Passie, circa 1900; retabel van Sint-Antonius van Padua en Onze-Lieve-Vrouw door de gebroeders Van Mierlo, respectievelijk 1903 en 1905; triomfkruis, mogelijk met 15de-eeuwse corpus en nieuw kruis met op de hoeken geschilderde symbolen van de evangelisten, gepolychromeerd hout. Koorgestoelte uit de 17de en 18de eeuw; kerkmeestersbank uit de 18de eeuw, preekstoel uit de 18de eeuw; biechtstoelen uit de 17de en de 18de eeuw; arduinen doopvont uit de 15de eeuw; grafstenen uit de 17de en de 18de eeuw en epitafen uit de 19de eeuw.

Topstukken: Het neoclassicistische marmeren grafmonument van Jan Frans Jozef de Vinck en Delia Maria Josepha Vinck werd vervaardigd door beeldhouwer Matthias Kessels in 1824 – 1825. Dit is beschermd vanaf 15 juni 2020. <https://topstukken.vlaanderen.be/topstukken/topstuk?id=797>

Glasramen: De parochiekerk heeft zeer waardevolle gebrandschilderde glasramen. Er werd een technisch vooronderzoek uitgevoerd door dhr. Berckmans uit Diest in 2008. Deze werden bij de restauratie in 2024 uitgenomen en volledig gerestaureerd.

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Deze kerk staat centraal in de dorpskern van Wuustwezel centrum en is omgeven door een zeer ruim bemeten kerkhof. Sommige van deze graven hebben eveneens een historische en/of architecturale waarde.

In het gebouw werd een winterkapel geïnstalleerd in de jaren '80. Dit is een afzonderlijke permanent verwarmde ruimte, waarin vieringen in kleine kring kunnen plaatsvinden. Het beheersplan van de kerk voorziet de afbraak van de winterkapel.

Oppervlakte

De kerk is 1100 m². De vrije hoogte is 18 meter.

Er zijn 700 zitplaatsen in de parochiekerk. In de winterkapel zijn 45 zitplaatsen.

De omgeving rond de kerk beschikt over een breed en goed begaanbaar voetpad uitgevoerd in klinkers dat toegang geeft tot het kerkhof. Voor de kerk bevindt zich een statische cederboom. Deze veroorzaakt grondverzet t.h.v. het klinkerpad en biologische vervuiling. De 3 ceders worden gekapt ingevolge een kapvergunning van 31 maart 2025.

Voorzieningen

Sanitair	Beperkt aanwezig
Verwarming	Goedwerkende doch verouderde (1985) centrale verwarming Aardgas voor de sacristie en winterkapel Stookolie in de rest van de kerk
Verlichting	LED-verlichting (2020)
Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig

Audiosysteem	Aanwezig. Werkt naar behoren.
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig.
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja, toegankelijk voor mensen met een beperkte mobiliteit.
Gsm-operatoren	Zendmasten aanwezig van Proximus en Telenet.
Kerkorgel	Aanwezig.
Kerkklokken	De klokkentoren met klokken is intact.
Parkeerplaatsen auto	In de nabije omgeving is plaats voor 200 voertuigen (Achter d'Hoven). Aan de hoofdingang is een parkeerplaats voor mensen met een beperking.
Fietsenstalling	Er is een niet-overdekte fietsenstalling aanwezig.
Openbaar vervoer	Er is een halte van De Lijn op 500 meter van de kerk. Het treinstation Noorderkempem bevindt zich op 4.7 kilometer.
Buitenverlichting	Er is openbare verlichting rondom het kerkgebouw. De kerktoren kan worden uitgelicht.

De kerkfabriek onderhoudt deze parochiekerk met de grootste zorg. Zij stonden in het verleden in voor het bijwerken van loskomend schilderwerk, het opkuisen van de goten, duivenweringen,...

Bouwfysische toestand

- Toren afbraak en restauratie 1940 <https://collectie.vai.be/archive/2591>
- Orgel 1973 <https://collectie.vai.be/archive/2593>

Voor deze kerk werd een restauratiepremie aangevraagd. Deze aanvraag is ontvankelijk verklaard op 3 oktober 2014 (kenmerk 4.003/11053/101.2) dankzij de klassering als beschermd monument en kadert in het beheersplan. Er werd een premie toegekend van 811 793 euro door de Vlaamse Minister van onroerend erfgoed (12 april 2023).

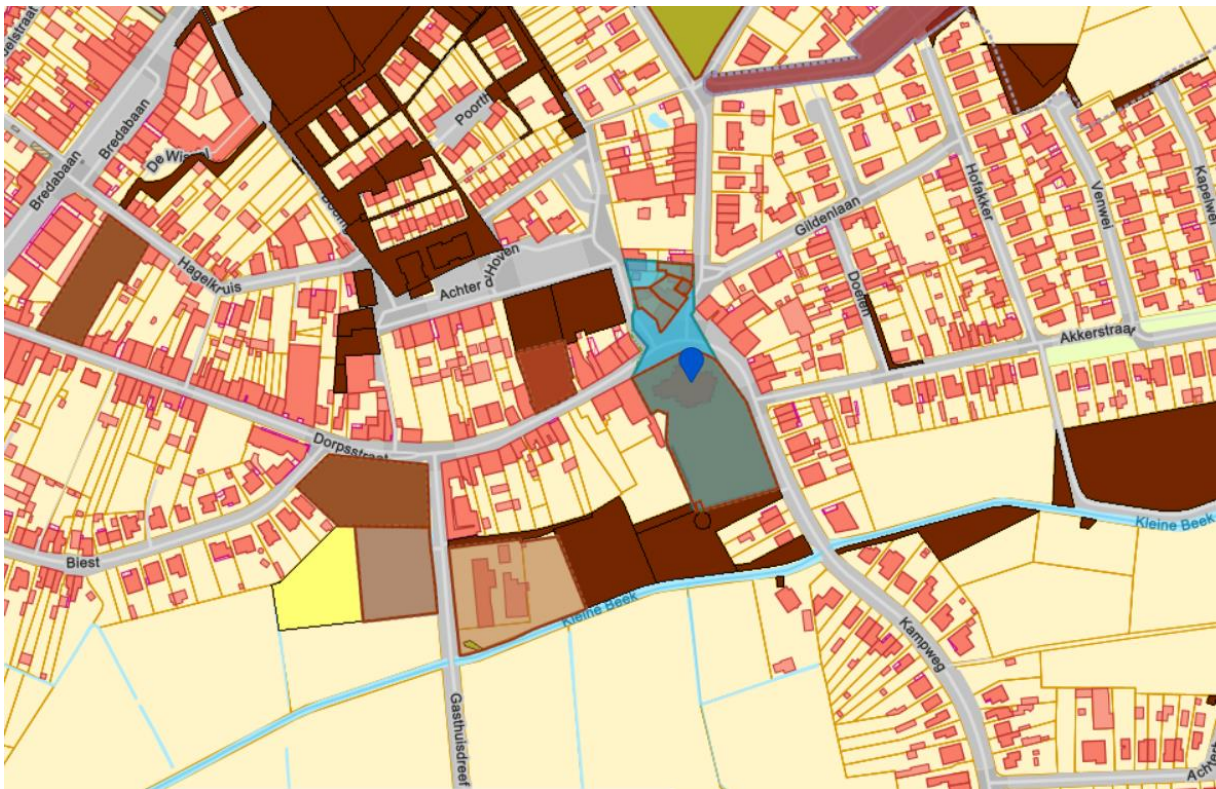
Geplande werken	Restauratie gevels	
	Restauratie daken	
	Buitenaanleg	
	Kerkhofmuur met smeedijzeren hek (dorpszicht)	
Bouwheer	Kerkfabriek O.-L.-Vrouw Hemelvaart	
architectenbureau	Arat (Herentals)	
Aannemer	Firma Van Loy & Cie (Herselt)	
Start van de werken	Najaar 2023	
Hoogste punt	Op 9 februari 2024 werd Haan Baltazar terug op de toren gezet.	
Einde van de werken	Voorzien maart 2025	
Financiering	811 793 euro	Erfgoedpremie
	800 000 euro	Gemeentebestuur
	300 000 euro	Kerkfabriek

Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deze kerk staat centraal in de dorpskern van Wuustwezel centrum.

- Het parochiesecretariaat en de pastoorswoning bevinden zich recht tegenover de kerk.
- Het parochiecentrum “de Ark” en dienstencentrum Ter Wezel bevinden zich op 300 meter.
- De vrije scholen Triangel en Stella Matutina bevinden zich op 600 meter.
- Gemeenschapscentrum Kadans en Kunstacademie Wuustwezel bevinden zich op 180 meter.
- Het gemeentehuis en het gemeentepark bevinden zich op 450 meter.
- De openbare bibliotheek, het toeristische kantoor ‘Poort naar het Platteland’ en het Huis van het Kind bevinden zich op 300 meter.

Bron: Geopunt

Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische en pastorale activiteiten (naar verwachting na restauratiewerken)

- wekelijkse zondagsviering, behalve de derde zondag van de maand, met voor de woord- en communiediensten door leken-voorgangers 15-35 aanwezigen. De eucharistieviering ging tijdens de werken door in Sterbos, met een 40-50 aanwezigen;
- uitvaartdiensten: 10-15 diensten per jaar;
- doopsels: tot 40 per jaar op 2 gemeenschappelijke doopplechtigheden;
- 1ste communie: tot 30 per jaar (samen met Braken en Sterbos);
- vormsel: tot 40 per jaar; Vieringen zijn afwisselend tussen Sterbos en Wuustwezel;
- huwelijken: 3 per jaar;
- 15 augustus: viering van de patroonheilige van de Kerk (O.-L.-Vrouw);

- voorbereidingen op vormsel en 1ste communie;
- vieringen door vrije scholen Triangel en Stella Matutina (elk 2 x per jaar);
- de vieringen van de Goede Week zijn in de zondagskerken in Kalmthout en Essen;
- jaarlijks viering 11 november met NSB;
- Te Deum n.a.v. Nationale feestdag in juli en n.a.v. Dag van de Dynastie in november.

Nevenactiviteiten (voor aanvang van de bouwwerkzaamheden in 2023):

- concert door harmonie de Jonge Scheuten;
- concert door Kunstacademie Wuustwezel;
- sporadisch gebruik van het kerkorgel door leerlingen, ex-leerlingen of leerkrachten van de Kunstacademie;
- gebruik door het profaan koor Amusa;
- deelname aan Open Monumentendag;
- jaarlijks bezoek van leerlingen aan klokkentoren;
- kerkbezoek schoolkinderen met godsdienstleerkracht (De Wissel en Triangel);
- 2 keer per maand komt koor zingen, inzingen half uur voor de viering;
- deelname aan Reveil (tentoonstelling in de kerk, kerk als uitwijklocatie bij slecht weer);
- rondleiding voor verenigingen op afspraak;
- deelname als doorgang van de lopers in 'Trail' De Wissel;
- tentoonstelling kerkhaan voor montage – ongeveer 50 belangstellenden;
- open deur voor kerststal tot 50 bezoekers op een namiddag.

2.1.3. Conclusie: Nevenbestemming in ruimte B-statuut

Een deel van deze kerk blijft, als enige ruimte voor centrum, Sterbos en Braken, bewaard voor liturgische en pastorale activiteiten. De weekendvieringen zullen hier aangeboden worden. Er wordt geopteerd voor het B-statuut en nevenbestemming.

Het gebouw is recent gerestaureerd; de symbolische betekenis en architecturale waarde van het gebouw zijn belangrijk. Het plan is opgevat om de kerk ruimtelijk in te delen zodat er een deel resteert voor de kerkelijke werking en een ander deel vrijkomt voor nevenbestemming. Zodoende kan deze centraal gelegen erfgoedkerk terug een functie krijgen waardoor weer meer inwoners van Wuustwezel gebruik kunnen maken van dit gebouw.

Om een onderzoek te kunnen financieren naar de nevenbestemming van deze parochiekerk werd door de kerkfabriek Wuustwezel een aanvraag ingediend voor een bestemmingsonderzoek bij de Provincie Antwerpen. Samen met een multidisciplinair team en de Provincie Antwerpen zal er onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn in een participatief traject waarbij de inwoners én het kerkbestuur worden betrokken. De kerkfabriek is in afwachting van een antwoord op hun subsidiedossier in de loop van april 2025.

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dese/dlp/plattelandsbeleid/subsidies-platteland-/kerkensubsidies/subsidie-sbestemmingsonderzoek.html>

De provincie Antwerpen ondersteunt financieel tot 250 000 euro met een maximum van 75% cofinanciering voor de aanpassingsinvesteringen in het kader van her- of nevenbestemmingen.

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dese/dlp/plattelandsbeleid/subsidies-platteland-/kerkensubsidies/subsidies-aanpassingsinvesteringen.html>

Op basis van de resultaten van het bestemmingsonderzoek, de subsidies voor aanpassingsinvesteringen zal er bekeken worden hoe de verdere financiering verloopt.

Hierbij een oplisting van enkele mogelijkheden die het kerkgebouw biedt:

- De kerk kan opgesplitst worden door de zijbeuken of kruisbeuken af te sluiten.
- Er kan sanitair worden voorzien naast de hoofdingang van de kerk (andere opties te bekijken).
- Onder de kerktoren is een smalle ruimte die kan omgevormd worden tot vestiaire.
- Het natuurlijk licht in de kerk is eerder beperkt.

Foto: Peter van Gils

2.2. Kerk Gooreind – Kerk Sint-Jozef

2.2.1. Identificatie

Naam Sint-Jozef

Geografische ligging

Adres Pastoor J. Meeusenplein 1, 2990 Wuustwezel (voorheen genoemd Kerkplaats)

Wijk Gooreind

Provincie Antwerpen

Bebouwde oppervlakte 916,35 m²

Perceel

Perceelnummer 0460/00W026

Eigendom Gemeente Wuustwezel

Ook omliggend perceel (0460/00X026) is eigendom van de gemeente Wuustwezel.

Plaats in kerkelijke structuur

Bisdom Antwerpen

Dekanaat Noorderkempen

Pastorale Eenheid HH Jacobus & Antonius (Kapellen en Brasschaat)

Parochie Sint-Jozef

Eigenaar gebouw

Schip Kerkfabriek Sint-Jozef

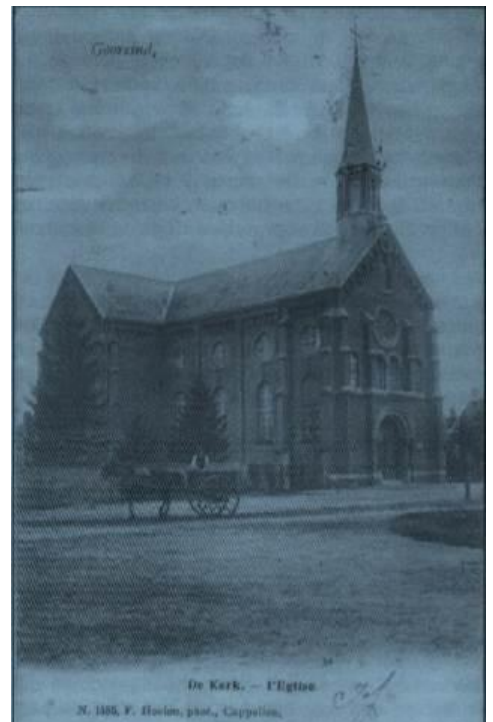
Toren Gemeentebestuur Wuustwezel

Bescherming(en)/vastgesteld

Bouwkundig erfgoed met vaststellingsbesluit van 5/10/2009

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/14475>

Er werd in 2011 een onderzoek uitgevoerd door Monumentenwacht Antwerpen waarvan de opmerkingen werden uitgevoerd op basis van prioriteiten en financiering.

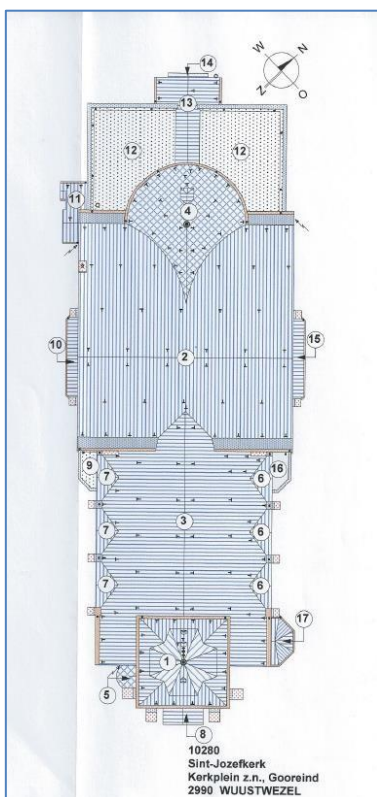
2.2.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

De modern gotische kerk is omgeven door een deels ommuurd en behaagd kerkhof.

De huidige kerk dateert van de jaren 1936-1939 naar een ontwerp van **architect Joseph Huygh** (gedenksteen met opschrift '17 oktober 1937' in Noord-Oostgevel). De huidige kerk vervangt een kleinere kerk, gebouwd in 1866-1869 naar een ontwerp van **architect Eugene Gife**.

Gooreind is een gehucht van de gemeente Wuustwezel met, in 1828 130 inwoners. De eerste poging om een kerk te krijgen dateert van de Hollandse tijd (1827-1828). Een nieuwe poging wordt opgestart in 1843. In naam van de 400 inwoners wordt in een brief, gericht aan de kardinaal, gevraagd om zijn invloed bij de regering aan te wenden voor het bekomen van een kerk en een priester.

In 1864 is er een akkoord tot het oprichten van een kerk. In 1868 is de kerk af. Bij Koninklijk Besluit van 31 december 1868 wordt de parochie erkend als "kapelanie" en wordt E.H. Karel Willebrordus Van den Akkerveken op 30 januari 1869 als kapelaan benoemd door Aartsbisschop V.A. Dechamps. Vanaf februari 1869 wordt de kapel in gebruik genomen voor de erediensten, maar dopen, huwelijken en begravenissen moeten nog in Wuustwezel gebeuren. Vanaf 1871 wordt kapelaan Van den Akkerveken tot eerste pastoor aangesteld van de nieuwe parochie "Gooreind Akkerveken" met Sint-Jozef als patroonheilige.

Eind 19de eeuw wordt vastgesteld dat de kerk, in functie van een groeiende bevolking, te klein is. Men denkt aan een vergroting van de kerk. Meer dan 30 jaren wordt hierover tussen de verschillende overheden gediscussieerd. De eerste plannen om de kerk te vergroten worden door architect Joseph Huygh gemaakt in 1934, maar in 1935 afgekeurd door de Provinciale Kommissie van Monumenten. Half augustus 1937 kunnen de werken starten. Op 2 mei 1939 wordt de nieuwe kerk ingewijd.

Beschrijving: De modern gotische kerk is een noordwest georiënteerde kruiskerk met driebeukig schip van drie traveeën, een ondiep transept en een koor met halfronde sluiting. De toren, op het zuidoosten gericht, is half ingebouwd. Het is een geblokte baksteenbouw onder een leien bedaking. De kerk heeft markerende steunberen en spitsboogvensters. Het zicht van de bezoeker wordt niet gehinderd door pilaren.

Glasramen. Het is een kerk met bijzonder veel lichtinval. De glasramen zijn van Joris Van Den Broeck en werden geplaatst in 1949 ter vervanging van de 1944 vernielde glasramen.

Topstukken: De kerk bezit 2 schilderijen: "De ontmoeting van Jezus en Maria op de kruisweg" dat toegeschreven wordt aan Otto Venius (1556-1629) en "De genezing van de Lamme", toegeschreven aan de Antwerpse school. Dit schilderij werd op een soort vezelplaat geschilderd. Het gaat dus met

zekerheid over een kopie. Ook zijn er 3 mooie houten beelden aanwezig: “Jozef met Kind”, gedateerd 1939, “H. Antonius abt”, 19e eeuws, en “ O-L-Vrouw met Kind” eveneens uit 1939.

Het orgel werd geplaatst door Pels-D'Hondt Orgelbouw.

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Deze kerk staat centraal in de dorpskern van Gooreind. Het kerkhof, rondom de kerk, wordt slechts sporadisch voor begravingen gebruikt. Een groot deel van de graven werd in 2015 verwijderd. Op het kerkhof, aan de kerk, bevindt zich een monumentale grafkelder van de familie Verellen en een grafkelder van de familie Koch. Het tweede kerkhof is gelegen aan de Mansionstraat.

Oppervlakte

De kerk is 570 m² (zonder sacristie, weekkapel, achterinkom, torenportaal). De vrije hoogte is 20 meter in de dwarsbeuk (hoogste punt).

Er zijn 200 stoelen in de parochiekerk, maar er is ruimte voor 350 stoelen. De vermelde kerkstoelen werden in 2018 verwijderd. In de weekkapel zijn 20 zitplaatsen.

Voorzieningen

Sanitair	1 toilet achter de winterkapel.
Verwarming	Centrale verwarming op aardgas. Aparte verwarming/circuit voor de ontvangst- en vergaderruimte, de weekkapel en de sacristie (achteraan rechts) met radiatoren.
Verlichting	LED verlichting werd voorzien in de kerk, de vergaderruimte, de weekkapel, de sacristie en het torenportaal.
Keukenvoorzieningen	Er werd een keukenunit voorzien in de ontvangstruimte.
Audiosysteem	Het audiosysteem werkt naar behoren.
Beeldscherm(en)	Aanwezig in de vergaderruimte.
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja, toegankelijk voor mensen met een beperking (rolstoel, rollator,...).
Gsm-operatoren	Niet aanwezig
Kerkorgel	Aanwezig, doch in slechte staat. Vervangorgel is voorzien dankzij Kunstacademie Wuustwezel.
Kerkklokken	De klokkentoren met klokken zijn intact. In 2024 werd een elektronisch moederuurwerk Apollo III met internetfaciliteiten geïnstalleerd en een elektronisch Movotron geluidssysteem geïnstalleerd;
Parkeerplaatsen auto	Tussen kerk en school Mater Dei is een parking van 100 voertuigen. Aan de voorzijde van de kerk is tevens een parkeerplaats. Er zijn voldoende parkeerplaatsen voor mensen met een beperkte mobiliteit.
Fietsenstalling	Er zijn fietsbaren aan beide kanten van de kerk voorzien.

Openbaar vervoer	Er is een halte van De Lijn op 150 meter van de kerk (Rerum Novarumlaan).
Buitenverlichting	Er is openbare verlichting rondom het kerkgebouw.
Alarmsysteem	In het torenportaal en Mariakapel is er videobewaking. Er is aan de inkomdeur van het torenportaal een deurbel met camera voorzien. Een lid van het Parochieteam krijgt een signaal op haar GSM, wanneer er aangebeld wordt.

De kerkfabriek onderhoudt deze parochiekerk met de grootste zorg.

Bouwfysische toestand

In 1984 werd het dak vernieuwd van de brede kruisbeuk en in 2010 van het hoogkoor. Uit het inspectieverslag van Monumentenwacht, uitgevoerd op 16 november 2011, bleek dat de leibedekking van het schip aan vernieuwing toe is. In 2020 werd de leibedekking dan ook vernieuwd.

In 1994 werden de ramen vernieuwd, de linker gevel terug ingevoegd en het interieur van de kerk geschilderd.

Dankzij steun van het Vlaams Gewest (besluit 7 april 2017) en de gemeente Wuustwezel (24 oktober 2016) werd een investering gedaan in de kerk. Tevens werd de pastorijswoning in februari 2017 verkocht. In 2018 werd achteraan rechts in de kerk een ontvangst- en vergaderruimte voor het pastoraal team en de kerkraad ingericht. De weekkapel werd ingericht als vergaderruimte. De sacristie werd gerenoveerd. Van dit gerenoveerde deel werd het plafond geïsoleerd, aanpassingen gedaan aan de verlichting en meubilair vervangen. De Mariakapel, achteraan in de kerk, werd toegankelijk gemaakt voor het publiek via het torenportaal.

In 2022 werd het interieur van de kerk opnieuw geschilderd.

Voor 2026 plannen we het voegwerk van de toren te vernieuwen en de verfschade boven het doksaal en de sierlijsten van het hoogkoor te herstellen. Op de zitting van 12 november 2024 werd door het college van Burgemeester en Schepenen de gemeentelijke subsidie voor de werken goedgekeurd. Ook de dienst kerkfabrieken van het Bisdom Antwerpen heeft op 20 november 2024 een positief advies uitgebracht. Hiervoor is een subsidiedossier bij de Vlaamse Overheid ingediend op 29 november 2024.

Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Bron: Geopunt

Deze kerk staat centraal in de dorpskern van Gooreind. Er bevindt zich een beperkt kerkhof rondom de kerk. Het tweede kerkhof is gelegen aan de Mansionstraat. Tussen kerk en kerkhof bevindt zich een goed begaanbaar voetpad.

De Vrije Basisschool Mater Dei bevindt zich op 100 meter van de kerk. De gemeentelijke lagere school Klim Op bevindt zich aan de overzijde van de straat op 50 meter. Weldra zal daar ook kleuterschool 't Scholeke van het gemeenschapsonderwijs zijn intrek nemen. Er is tevens een afdeling van buitenschoolse kinderopvang Ferm gevestigd.

Aldaar is ook het bibliotheekfiliaal, gemeenschapscentrum 't Schoolhuis en 't Klepke.

Op 300 meter van de kerk bevindt zich de site van het voormalige woonzorgcentrum Sint-Jozef.

Het woonzorgcentrum Amandina bevindt zich op 1.6 kilometer van de kerk.

Spectrum vzw biedt in Den Oever een opvangmogelijkheid voor meer dan 80 personen. Deze site bevindt zich op 200 meter van de kerk.

Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische en pastorale activiteiten

- wekelijkse zondagsviering met 70 tot 85 aanwezigen. Bij kerkelijke hoogdagen is er een veelvoud aanwezigen. Kerstavond: 154, Kerstmis: 107.
- kerkelijke uitvaartdiensten: 6

- doopsel: 12
- 1ste communie: 31
- vormsel: 30
- huwelijken: 2
- voorbereidingen op vormsel en 1ste communie

Wezel op de foto - Dankviering Jef Meeusen 2015

Nevenactiviteiten

- Concert Harmonie Concordia Gooreind (23 maart 2025)
- Gemeentelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans van Wuustwezel (19 december 2025)
- De weekkapel wordt als vergaderruimte voor verenigingen gebruikt.

2.2.3. Conclusie: Eredienst + valorisatie A-statuu

In de Pastorale Eenheid HH. Jacobus & Antonius is Gooreind een basisgemeenschap: een parochie waar we, ook in de toekomst, willen blijven inzetten op gemeenschapsvorming, liturgie, sacramenten en diaconie. Er wordt geopteerd voor een kerk met A-statuu.

Sint -Jozef is een vitale parochie met een sterk uitgebouwd verenigingsleven en vele vrijwilligers (96 in 2024). Er is een parochieteam en een kerkfabriek dat de zorg voor het materieel beheer van het kerkgebouw zeer plichtsbewust ter harte neemt. Het kerkgebouw is dan ook in goede staat, het is aangenaam vieren in een mooie kerk.

In de kerk werd vroeger reeds een nevenbestemming gerealiseerd door de gemeente: een secretariaat voor de parochie. Vergaderingen van parochieteam en kerkraad vinden er plaats. Tevens wordt de weekkapel als vergaderruimte voor verenigingen gebruikt.

De kerk zou kunnen worden opgesplitst door een scheidingswand te plaatsen tussen de dwarsbeuk en het schip van de kerk. Hierdoor zijn nevenbestemmingen mogelijk.

2.3. Kerk Loenhout – Kerk H.H. Petrus & Paulus

2.3.1. Identificatie

Naam H.H. Petrus en Paulus

Geografische ligging

Adres Huffelplein z.n. 2990 Wuustwezel

Wijk Loenhout

Provincie Antwerpen

Bebouwde oppervlakte 1037.225m²

Perceel

Perceelnummer 0729/02_000

Eigendom Gemeente Wuustwezel

Ook omliggend perceel (0729/00B000) is eigendom van de gemeente Wuustwezel.

Plaats in kerkelijke structuur

Bisdom Antwerpen

Dekenaat Noorderkempen

Pastorale Eenheid Sint-Franciscus

Parochie H.H. Petrus en Paulus

Eigenaar gebouw

Schip Kerkfabriek H.H. Petrus en Paulus

Toren Gemeentebestuur Wuustwezel

Bescherming(en)/vastgesteld

- Beschermd als monument met beschermingsbesluit van 11/6/1976

- Bouwkundig erfgoed met vaststellingsbesluit van 5/10/2009
- Kerkhof beschermd als cultuurhistorisch landschap op 11/6/1976

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/113106>

Alles werd opgenomen in een erfgoeddatabank beheer door meemoo (Vlaams instituut voor het archief).

2.3.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

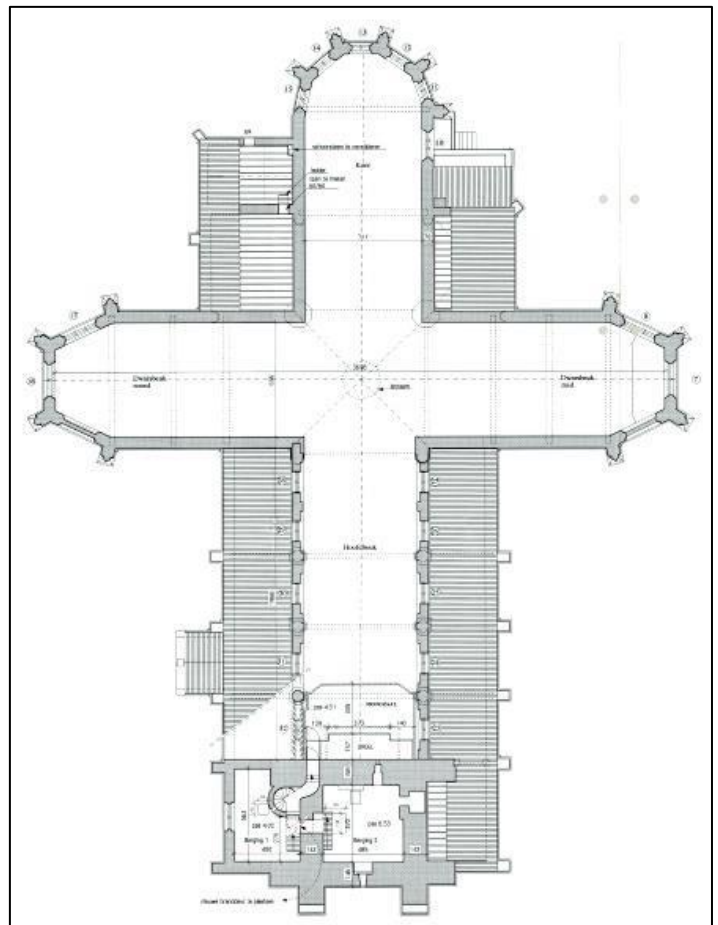
Deze parochiekerk is een kruisbasiliek omgeven door grasveld en bloemperken, voorheen kerkhof, Heilig Hartbeeld en monument voor de gesneuvelden van 1914-1918.

Deze laatgotische stenen parochiekerk van H.H. Petrus en Paulus werd circa 1525 gebouwd. De toren zou dateren van vóór 1485. Een eerste restauratie gebeurde in 1756. Herstellingswerken werden uitgevoerd in 1853, 1866, 1885, 1923, 1928 en 1935. In 1940 werd het kerkgebouw samen met de inboedel zwaar beschadigd en in de periode 1949-1951 terug heropgebouwd. In 2002-2003 werd de kerk nogmaals grondig gerestaureerd. Deze restauratie omvatte zowel de binnen- als de buitenkant van de kerk (studiebureau Aertsen uit Wuustwezel).

Beschrijving: Kruisbasiliek met driebeukig schip van vijf traveeën, transeptarmen en koor beide van één travee en driezijdige sluiting, zijkapellen in de oksels en ingebouwde westtoren. Afdekking met leien zadelen lessenaarsdaken en dakruiter op de kruising. Baksteenmetselwerk met speklagen van witte natuursteen; versneden steunberen, deels met bijkomende overhoekse contreforten en pinakels; spitsboogvensters met maaswerk in koor en transept; vervlochten boognissen boven de plint van laatst genoemde.

Vroeggotische vierkante toren van drie geledingen en polygonale ingesnoerde spits (volledig vernieuwd) geflankeerd door dubbel versneden en verankerde steunberen met schaarse hoekstenen. Westelijke korfboogdeur en oculus begrepen in spitsbogige nis, hierboven gevelsteen met jaartal 1756.

Interieur: Bepleisterd en witgeschilderd met spitsbogenarcades op zuilen met polygonale sokkel en dito kapiteel; spitsbogige bovenlichten; overkluizing met spits houten tongewelf versterkt met trekbalken.

Meubilair: Het oorspronkelijk meubilair werd vrijwel volledig vernield tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Topstukken:

- **Sint-Quirinusretabel:** In de zuidelijke zijkapel bevindt zich de houten retabel van Sint-Quirinus. Deze retabel werd in 1545 besteld bij de Noord-Brabantse beeldsnijder **Jan Van Velthoven**, werkzaam te Breda. Er gebeurden restauraties aan het retabel door Van Arendonck, 1863 (?), J.B. De Boeck en J.B. Van Wint, 1867, en De Roeck, 1906-1908. Het retabel werd in 1905 van de Sint-Quirinuskapel, gelegen op 300 meter van de kerk, overgebracht naar de kerk. Dit viert men jaarlijks met de Quirinusprocessie. Dit retabel werd speciaal voor deze laatgotische kerk gemaakt. Het heeft een bijzondere kunsthistorische waarde vanwege de uitgebreide documentatie die erover bestaat. Daarnaast is het retabel als iconografische bron erg belangrijk vanwege de zeldzame uitbeelding van het leven van Sint-Quirinus van Neuss. De artistieke waarde van het topstuk wordt bepaald door het zeer realistische en kwaliteitsvolle snijwerk dat, naast de laatgotische elementen, duidelijk de overgang naar de renaissance illustreert. Dit retabel is, als cultuurhistorisch erfgoed, opgenomen in de lijst van "Topstukken van de Vlaamse Overheid".
- **Albasten Sint-Jorisbeeld:** Het betreft een prachtig Sint-Jorisbeeld dat destijds prijkte boven het St.-Jorisaltaar. Het is een albasten beeld, 36 cm hoog en 18,5 cm breed. Deze afmetingen komen overeen met de periode uit de Engelse halfverheven beelden. De herkomst is niet meer te achterhalen. Toch zijn er verschillende visies die dit beeld situeren in de periode van 1415-1450. De wapenuitrusting van de heilige komt overeen met diegene die wij aantreffen op de praalgraven uit de tijd van de Engelse Lancaster periode. Volgens de bekroning zou dit albast dateren uit de periode 1415-1450 (Squilbeck in HOK, 1938).
- **Borstbeeld van de H. Quirinus (Reliekschrijn):** Het is een beeld in gips en in goudkleur beschilderd.
- **Beeld van O.L. Vrouw met kindje Jezus:** Door "Leader MarkAante Kempen", het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, werd een subsidiebedrag vrijgemaakt voor de grondige reiniging van dit beeld.
- **Altaarstuk:** In 2017 vond er een restauratie plaats van het altaarstuk dat zich in de vroegere pastorie bevond. Betreft een altaarstuk, ontworpen door W.H. Haan (rond de jaren 1920), een goud- en zilversmid uit Antwerpen. Na restauratie heeft het altaarstuk een plaats gekregen in de kerk (rechts vooraan).

Glasramen: De huidige glasramen werden in 1957 vervaardigd door de gespecialiseerde firma F. Crickx uit Jette-Brussel. Zij stellen het lijden en de verheerlijking van Jezus voor.

Immaterieel erfgoed: Quirinusprocessie Loenhout

Het Sint-Quirinusretabel werd in 1905 van de Sint-Quirinuskapel, gelegen op 300 meter van de kerk, overgebracht naar de kerk. Jaarlijks wordt dit gevierd tijdens de Quirinusprocessie of de 'Loenhoutse mei'. Deze kapel was een bedevaartsoord voor genezing en trok mensen aan op zoek naar hulp en troost tegen kwade ogen, koorts, kwaadaardige gezwellen, doofheid, oogziekten en huidkwalen. Er wordt tijdens de processie putwater gewijd bij de Quirinuskapel die gelovigen aanwenden. Ondanks de seculariserende samenleving dragen de inwoners van Loenhout deze tradities hoog in het vaandel. De Sint-Quirinusgilde (draggers van het borstbeeld), de Sint-Jorisgilde (draggers van het

Mariabeeld) en de Sint-Sebastiaansgilde vormen de processie. Talloze verenigingen nemen een taak op binnen de processie en beelden taferelen uit. Deze erkenning als immaterieel erfgoed valt onder de associatie van de Processies van de Noorderkempen.

<https://immaterieelerfgoed.be/nl/erfgoederen/quirinusprocessie-loenhout>

Wezel op de foto – Sint Quirinus processie Loenhout 2023

Gebouw en architecturale mogelijkheden

Deze parochiekerk staat centraal in de dorpskern van Loenhout en is omgeven door een grasveld (voordien kerkhof) met een goed begaanbaar voetpad in klinkers.

Oppervlakte

De kerk is 990 m². De vrije hoogte is 19 meter.

Er zijn 500 zitplaatsen in de parochiekerk. De winterkapel is niet meer in gebruik. Sporadisch dient deze als keuken.

Voorzieningen

Sanitair	Beperkt aanwezig.
Verwarming	Goedwerkende centrale verwarming op aardgas. Winterkapel met apart circuit.
Verlichting	Volledig vervangen door LED-verlichting.
Keukenvoorzieningen	Kleine keuken.
Audiosysteem	Werkt naar behoren.
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig.

Rolstoeltoegankelijkheid	Ja, toegankelijk voor mensen met een beperkte mobiliteit (rolstoel, rollator,...).
Gsm-operatoren	Geen zendmasten aanwezig.
Kerkorgel	Aanwezig. Regelmatig nazicht van orgel door orgelbouwer Dhr. Wuyts, volgens opgemaakt onderhoudscontract.
Kerkklokken	De klokkentoren met klokken zijn intact.
Parkeerplaatsen auto	In de nabije omgeving is plaats voor 150 voertuigen waarvan een 3-tal voor mensen met een beperking.
Fietsenstalling	Deze kerk beschikt over een niet-overdekte fietsenstalling.
Openbaar vervoer	Er is een halte van De Lijn op 50 meter van de kerk. Het treinstation Noorderkempem bevindt zich op 5.1 kilometer.
Buitenverlichting	Er is openbare verlichting rondom het kerkgebouw.
Alarmsysteem	Volledige vervanging van inbraak- en brandalarm.

De kerkfabriek onderhoudt deze parochiekerk met de grootste zorg.

Bouwfysische toestand

Monumentenwacht Antwerpen levert regelmatig rapporten af in verband met de staat van het gebouw. Deze inspectieverslagen worden nauwkeurig opgevolgd. Het laatste rapport dateert van 25 november 2019.

De laatste grondige renovatiewerken dateren van 2003. De staat van het gebouw is uitstekend.

Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Bron: Geopunt

- Het parochiesecretariaat en pastoorswoning bevinden zich op 200 meter van de kerk.
- De pastoorswoning is niet meer in gebruik en eigendom van het lokaal bestuur.
- Het secretariaat is ingericht in de Tiendeschuur.
- De gemeentelijke begraafplaats ligt op 500 meter van de kerk.
- De gemeentelijke lagere school 't Blokje met geïncorporeerd gemeenschapscentrum en bibliotheekfiliaal en de sportschuur bevinden zich op 250 meter van de kerk.

Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische en pastorale activiteiten

- maandelijkse eucharistieviering: 80
- wekelijkse woord- en communidienst: 45
- bij kerkelijke hoogdagen (Kerstmis, Pasen, Allerheiligen): 100
- kerkelijke uitvaartdiensten: 25, waarvan gemiddeld 350 aanwezigen.
- doopsel: Geen. Deze worden op niveau van de Pastorale Eenheid voorzien.
- 1ste communie: 30; vormsel: 29;
- huwelijken: 3;
- Processie Sint-Quirinus op de eerste zondag van mei. Deze processie is opgenomen in de "Associatie van de Processies van de Noorderkempen" en is erkent als immaterieel erfgoed; 300 deelnemers
- bezichtiging retabel St Quirinus op afspraak.

Nevenactiviteiten

- concerten: kerstconcert;
- kooroptreden;
- ander muziekevenement die passen in de sfeer van de kerk.

Wezel op de foto – Optreden Barbara Dex & Kobra 2024

2.3.3. Conclusie: Eredienst + valorisatie C-statuu

Er wordt geopteerd voor een kerk met C-statuu.

Deze kerk leent zich moeilijk tot nevenactiviteiten vanwege de ruimtelijke indeling binnen in de kerk en de bescherming als monument, erfgoed en als cultuurhistorisch landschap.

Er is vooropgesteld om de eredienstfunctie in de kerk van Loenhout te behouden, maar op langere termijn (vanaf volgende legislatuur) te onderzoeken of neven- of herbestemming opportuun is.

2.4. Kapelanij Sterbos: Kapelanij Sint-Antonius van Padua

2.4.1. Identificatie

Naam Heilige Antonius van Padua

Geografische ligging

Adres Sint-Godelievestraat 15, 2990 Wuustwezel

Wijk Sterbos, gehucht van Wuustwezel

Provincie Antwerpen

Bebouwde oppervlakte 455,17 m²

Perceel

Perceelnummer 0049/00K006

Eigendom Stivic-Stichting Vicariaat Kempen

Ook woning huisnummer 15 is eigendom van Stichting Vicariaat Kempen.

Plaats in kerkelijke structuur

Bisdom Antwerpen

Dekenaat Noorderkempen

Pastorale Eenheid Onze-Lieve Vrouw

Parochie O.-L.-Vrouw Hemelvaart

Eigenaar gebouw

Stivic

Bescherming(en) niet vastgesteld

2.4.2. Beschrijving

De kapelanij van Sterbos werd na het 2de Vaticaans Concilie gebouwd volgens de nieuwe vormvereisten voor het uitoefenen van erediensten.

Cultuurhistorische waarde

Deze kapelanij werd opgericht in 1966 op grond, geschonken door een plaatselijke weldoener aan de parochie. Om hieraan een juridisch kader te geven, werd de akte opgemaakt op Dekenale werken

Essen (later Stivic). De parochie bouwde deze kapelanj met middelen die hoofdzakelijk in de plaatselijke parochiekring werden verzameld.

Historisch en cultureel heeft deze kapelanj geen bijzondere waarde.

Glasramen: De kapelanj beschikt over twee oude glasramen, eveneens geschonken door weldoeners van de kapelanj. Ze stellen de evangelisten Johannes en Marcus voor. Ze zijn afkomstig uit de oude kapelanj van Sterbos (van voor de renovatie van 1935). Ze zijn in 1997 onder leiding van de Oost-Vlaamse glazenier **Mieke Vander Watermeulen** aangepast en geplaatst in de kapelanj van Sterbos. Vermoedelijk zijn ze in oorsprong ontworpen en geplaatst door het **Atelier Hochreiter en Geyer**.

Topstukken: De kapelanj beschikt over hedendaagse kunst

- een Mariabeeld en een beeld van St Antonius van de kunstenaar Van De Poel (Antwerpen);
- een tabernakel en het kruisbeeld van de kunstenaar Ibens uit Wuustwezel.

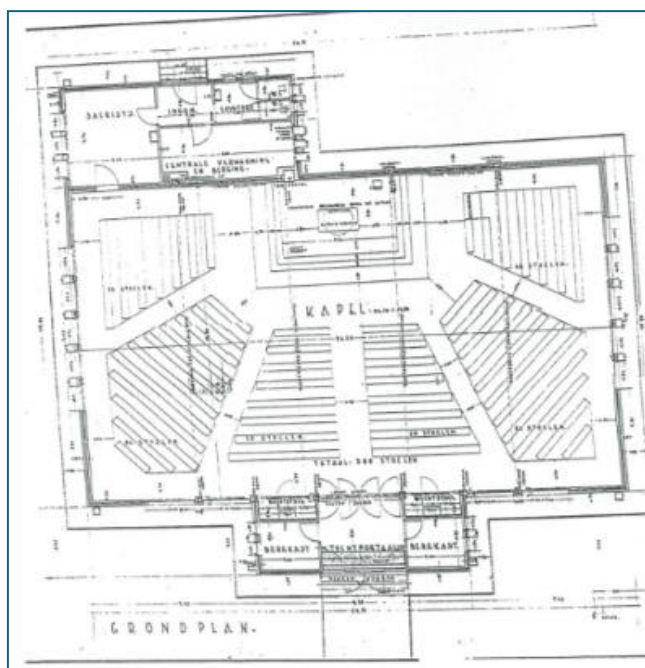
Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

De kapelanj is 362 m². De vrije hoogte is 6 meter vooraan en 3 meter achteraan.

Er zijn 320 zitplaatsen in de kapelanj.

De directe omgeving rond de kapelanj beschikt over een buurtplekje dat in 2016 werd ingericht.

Voorzieningen

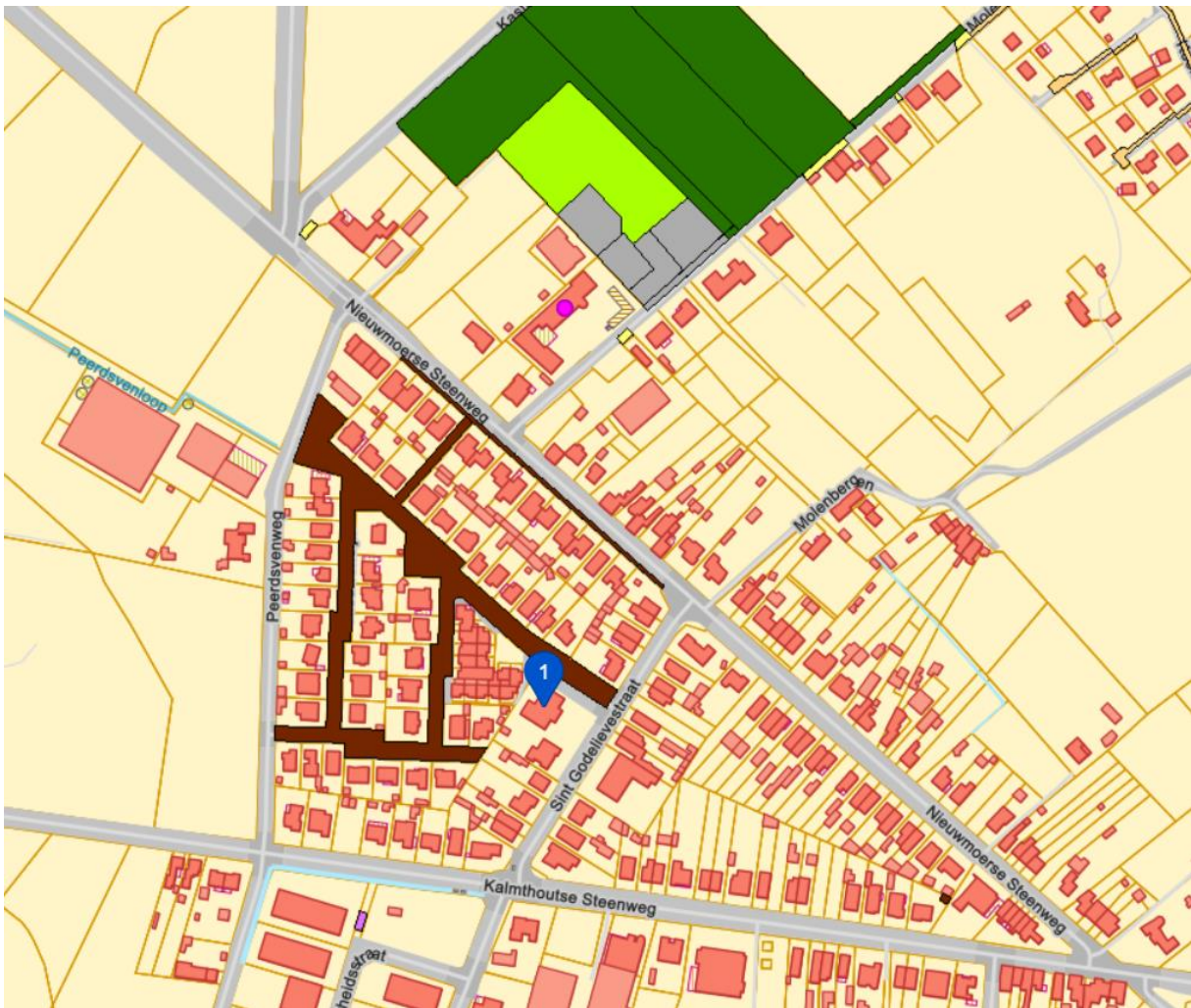
Sanitair	2 toiletten
Verwarming	Centraal – stookolie.
Verlichting	LED en spaarlampen.
Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig.
Audiosysteem	Aanwezig. Werd in 2023 volledig vernieuwd.
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig.
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja, toegankelijk voor mensen met een beperking (rolstoel,

	rollator,...).
Gsm-operatoren	Niet aanwezig.
Kerkorgel	Aanwezig, maar volledig versleten.
Kerkklokken	Het klokkentorentje met klok is intact.
Parkeerplaatsen auto	In de nabije omgeving is plaats voor 50 voertuigen, eveneens enkelen voorzien voor personen met een beperking.
Fietsenstalling	Niet-overdekte fietsenstalling aanwezig.
Openbaar vervoer	Er is een halte van De Lijn op 3 kilometer van de kerk.
Buitenverlichting	Er is openbare verlichting rondom het kerkgebouw.

Bouwfysische toestand

Deze kapelanijs heeft een eenvoudige constructie met lessenaarsdak, bedekt met roofing. Dit dak is vernieuwd in 2017 en voorzien van de nodige isolatie. In de sacristie zijn afwasmogelijkheden (gootsteen en warm water) voorzien in de aanpalende bergplaats. Achter de sacristie is een technische ruimte en een aparte bergplaats. Wegens zijn eenvoudige bouwstructuur is dit gebouw eenvoudig opsplitsbaar of omvormbaar.

Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Bron: Geopunt

- Het parochiesecretariaat en pastoorswoning bevinden zich op 10 meter van de kapelanj.
- De vrije basisschool van Sterbos is gelegen op 600 meter van de kapelanj, aan de overzijde van de Nieuwmoersesteenweg.
- Aldaar is ook het wijkhuis gelegen waar een antennepunt van het dienstencentrum is voorzien.
- Op de industriezone aan de Kalmthoutsesteenweg is een kringwinkel (De Cirkel).
- De vrije school voor buitengewoon onderwijs Berkenbeek ligt op 2 kilometer van de kapelanj.

Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische en pastorale activiteiten

- woord- en communieviering op de zaterdag voorafgaand aan de 2e en 4e zondag van de maand. Die vieringen worden bijgewoond door 12 tot 40 personen. Bij kerkelijke hoogdagen is er een veelvoud aanwezig. Deze kapelanj is momenteel door het bisdom Antwerpen aangeduid als 'zondagskerk' van de pastorale eenheid.
- kerkelijke uitvaartdiensten: 5 per jaar (invloed van restauratiewerken Kerk Centrum);
- doopsel: 6 per jaar;

- 1ste communie: tot 15 per jaar;
- vormsel: 18 per jaar;
- huwelijken: 2 per jaar;
- de school Berkenbeek heeft in deze kapelanij eveneens haar vieringen o.m. ter gelegenheid van Kerstmis of Pasen en voor de afzonderlijke vieringen voor 1ste communie (15 tot 20 leerlingen) en de vormselviering (8 tot 10 leerlingen);
- op de feestdag van Sint-Antonius is er een traditionele Sint-Antoniusviering.

Wezel op de foto – Sint Antoniusviering 2025

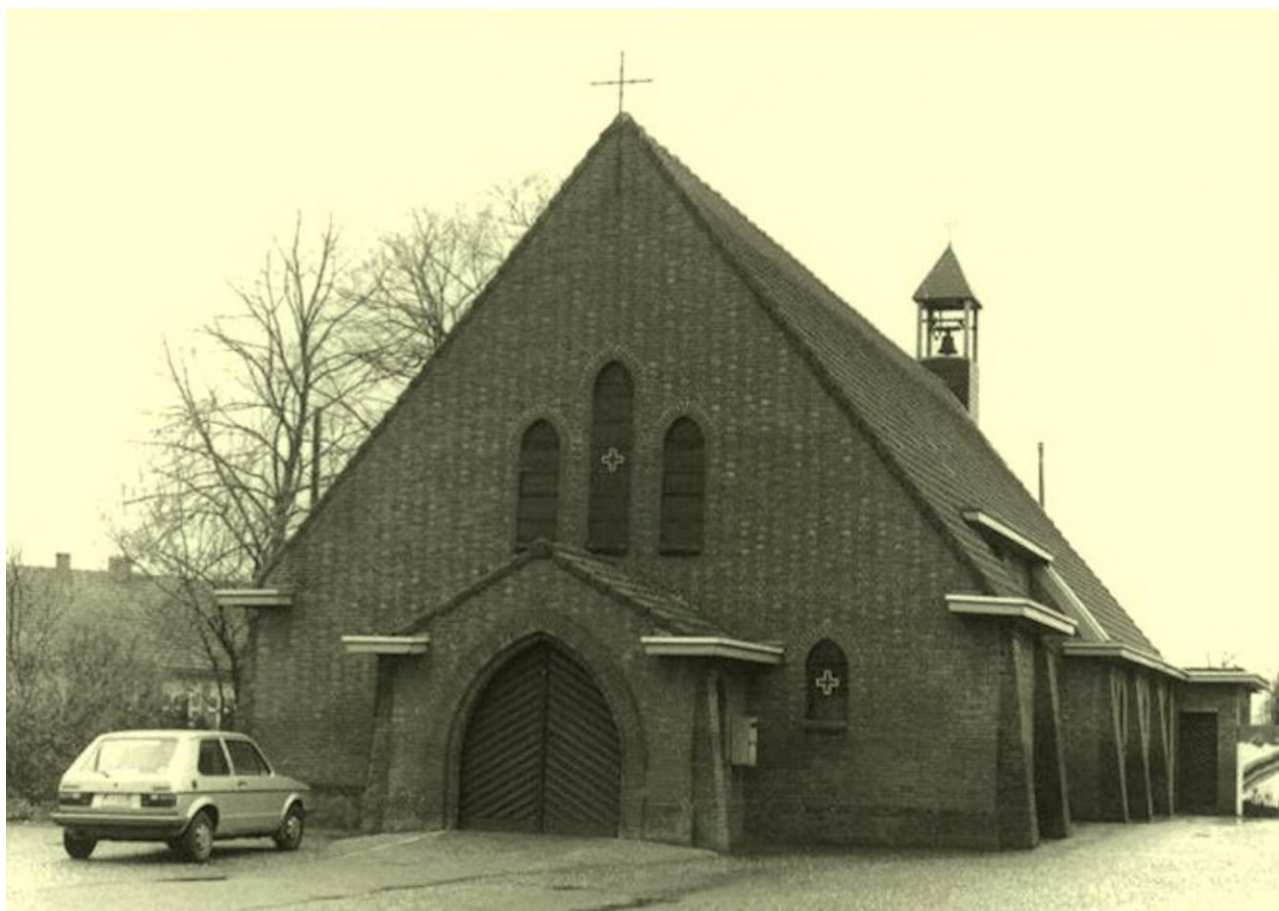
Nevenactiviteiten

Tentoonstelling ter gelegenheid van 50 jaar parochie Sterbos.

2.4.1. Conclusie: Herbestemming + B-statuu

Deze kapelanij moet niet voor liturgische of pastorale activiteiten bewaard worden. Dat het kerkgebruik in de komende vijf jaar zal stilvallen, is een realistische visie. Het aanbod van weekendvieringen wordt teruggeschroefd. Het aantal deelnemers aan de liturgie wordt steeds kleiner, er zijn geen doopcatechisten, één catechist voor de eerste communie en de vormselcatechese gebeurt in samenwerking met Braken en Wuustwezel centrum. Het vinden van vrijwilligers gaat moeizaam. De architecturale waarde van het gebouw is te verwaarlozen. Er wordt geopteerd voor het B-statuu en herbestemming.

2.5. Kapel Braken: Kapel O.L.V. Middelaes

2.5.1. Identificatie

Naam O.L.V. Middelaes

Geografische ligging

Adres Bredabaan zn, 2990 Wuustwezel
Wijk Braken, gehucht van Wuustwezel
Provincie Antwerpen
Bebouwde oppervlakte 401.35m²

Perceel

Perceelnummer 0068/02B003
Eigendom Stichting Vicariaat Kempen.
Ook woning huisnummer 15 is eigendom van Stichting Vicariaat Kempen.

Plaats in kerkelijke structuur

Bisdom Antwerpen
Dekanaat Noorderkempen
Pastorale Eenheid Onze-Lieve-Vrouw
Parochie O.-L.-Vrouw Hemelvaart

Eigenaar gebouw

Stivic – Stichting Vicariaat Kempen

Bescherming(en) niet vastgesteld

2.5.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Deze kapel werd opgericht in 1938 op grond, toebehorende aan Dekenale Werken Essen (nu Stivic). Na de vernieling tijdens de Tweede Wereldoorlog werd ze heropgebouwd in 1947/1948 (architect A Van Kerckhoven).

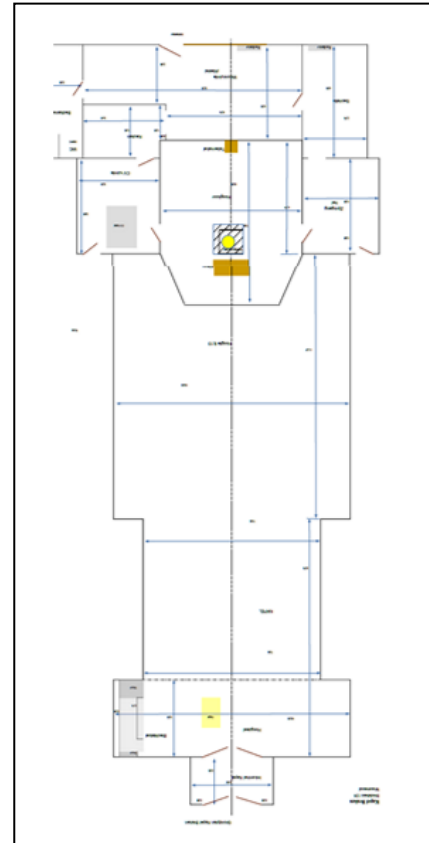
Glasramen: De ramen zijn uit glas in lood en voorzien van voorzetbeglazing langs de buitenzijde.

Historisch en cultureel heeft deze kapel geen bijzondere waarde.

Gebouw en architecturale mogelijkheden

De kapel is 370 m². De vrije hoogte is 9.3 meter.

Er zijn 150 zitplaatsen in de kapel.

Voorzieningen

Sanitair	Aanwezig, eveneens rolstoeltoegankelijk.
Verwarming	Centrale verwarming op stookolie, jaarlijks onderhouden. Installatie dateert van 1963.
Verlichting	Soort binnenverlichting: LED, halogeen...
Keukenvoorzieningen	Aanwezig, beperkt.
Audiosysteem	Werkt naar behoren.
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig.
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja, toegankelijk voor mensen met een beperkte mobiliteit (rolstoel, rollator,...).
Gsm-operatoren	Niet aanwezig.
Kerkorgel	Aanwezig.
Kerkklokken	Het klokkentorentje met klokje is intact.
Parkeerplaatsen auto	In de nabije omgeving is plaats voor 20 voertuigen met enkele

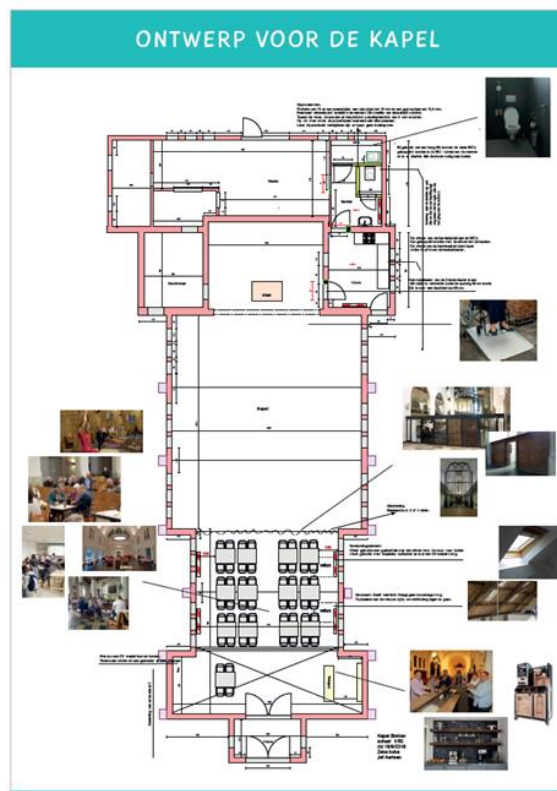
	voorbehouden plaatsen voor mensen met een beperking.
Fietsenstalling	Er is een niet-overdekte fietsenstalling aanwezig.
Openbaar vervoer	Er is een halte van De Lijn op 50 meter van de kerk.
Buitenverlichting	Er is openbare verlichting rondom het kerkgebouw.

Bouwfysische toestand

Achteraan (in de vroegere inwonende woonruimte van de priester) is een ruimte voorzien van een buitendeur en raam met dubbele beglazing met een vernieuwde tegelvloer (2017). Het zangkoor De Notenkrakers gebruiken dit lokaal voor hun werking. Eveneens is er een vergader- en ontspanningslokaal voorzien van 'het Klaske'. Dit is een plaatselijke vereniging van jongeren van Braken.

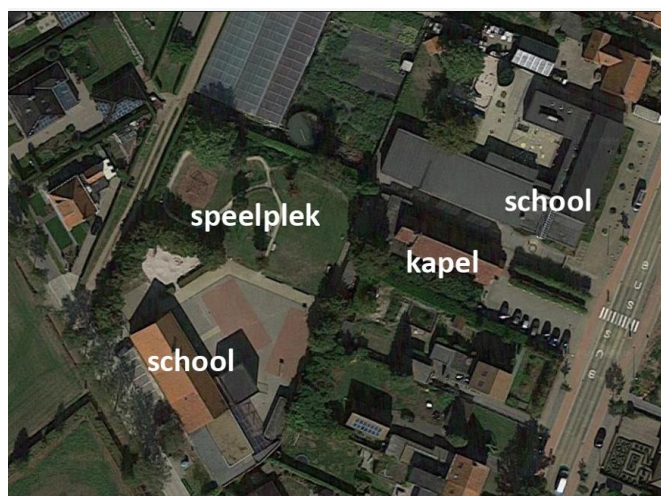
Dankzij middelen van het innovatiesteunpunt (Rurant) en financiële steun door de Koning Boudewijnstichting 'Buurten op den buiten' en Cera werden volgende investeringen gedaan aan het gebouw en in de omgeving vanaf 2018 en in 2021:

- Kitchenette werd vernieuwd rechts achteraan in de kapel;
- Sanitair werd uitgebreid en vernieuwd;
- Er werd een groot gordijn voorzien om de kerk in te kunnen delen en duurzaam om te gaan met de verwarming (compartimentering);
- Buitenomgeving werd ingericht;
- Meubilair.

Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kapel bevindt zich vlak naast de Vrije Basisschool 't Kantoor.

Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De parochiegemeenschap beheert zelf haar financiële middelen. Er is geen financiële tussenkomst vanwege kerkelijke of burgerlijke overheden. Er zijn geen specifieke parochiale verenigingen. Parochianen van Braken sluiten hiervoor aan bij het parochiaal weefsel van Wuustwezel centrum. Er is geen kerkhof aanwezig. Parochianen van Braken worden voornamelijk begraven op de gemeentelijke begraafplaats van Wuustwezel centrum.

Er werd in het vorige kerkenbeleidsplan voorzien dat de kapel voorbehouden zou blijven voor erediensten tot 2022. Vanaf 2022 vond er periodiek, minstens jaarlijks, een overleg plaats met de kerkelijk afgevaardigden rond de pastorale ontwikkelingen en de plaatselijke noden.

Liturgische en pastorale activiteiten

- Twee vieringen per maand waarvan 1 eredienst met een gemiddeld aantal bezoekers van 30. Deze vieringen worden heel regelmatig opgeluisterd door een jongerenkoor en op hoogdagen aangevuld met volwassen zangers.
- 1ste communie: tot 12 per jaar;
- Huwelijken: 3 tot 5 per jaar;
- Doopmomenten: 2 keer per jaar;
- Gebruik als stiltemoment bij de Kruisdagen (processie door de velden) met afsluiting met koffie en gebak.

Nevenactiviteiten

- Repetitieruimte voor De Notenkrakers (jongeren), X-Nuts (jongvolwassenen), Kobra (volwassenen).
- Vrije basisschool 't Kantoor gebruikt de kapel o.a. voor godsdienstlessen en als stille ruimte.
- Er is een wekelijks antenepunt in Braken vanuit het dienstencentrum ingericht door het gemeentebestuur Wuustwezel tegen een vergoeding.
- Er vinden regelmatig activiteiten plaats van de vzw Grenzeloos Braken: Tentoonstellingen, quiz, concerten, ontbijt,...

Op 22 mei 2020 werd de vzw Grenzeloos Braken opgericht met als doel de gemeenschap van Braken bij elkaar te brengen en ontmoeting te faciliteren. Daarvoor heeft zij de Kapel in Braken ter beschikking gekregen om activiteiten in te richten. Ook winstgevendende activiteiten mogen er worden georganiseerd zolang de opbrengsten bestemd zijn voor de realisatie van het doel van de vzw. Het ontstaan van deze vzw is het rechtstreeks gevolg van het project 'De Kerk als dorpsknooppunt' (Innovatiesteunpunt, Rurant, Landelijke Gilden, Vlaanderen en de Provincie Antwerpen). Daarbij werd gezocht naar een antwoord op de vraag of en hoe een kerkgebouw kan bijdragen tot een veerkrachtig dorp door middel van een participatief traject.

In 2021 diende Grenzeloos Braken vzw een projectidee in bij Leader. Het project werd goedgekeurd en dankzij middelen van Leader werd er een antenepunt van het dienstencentrum opgericht. Ook werd de groene ruimte naast de kapel publiek toegankelijk gemaakt met een grasveld, zitbanken en bloemen en planten.

2.5.3. Conclusie: Herbestemming + B-statuut

Deze kapel moet niet voor liturgische of pastorale activiteiten bewaard worden. Dat het kerkgebruik in de komende vijf jaar zal stilvallen, is een realistische visie. Het aanbod van weekendvieringen wordt teruggeschroefd. Het aantal deelnemers aan de liturgie wordt steeds kleiner, er zijn geen doopcatechisten, geen catechisten. De eerste communie en de vormselcatechese gebeurt in samenwerking met Braken en Wuustwezel centrum. Het vinden van vrijwilligers gaat moeizaam. De architecturale waarde van het gebouw is te verwaarlozen. Er wordt geopteerd voor het B-statuut en herbestemming.

Met zijn kleine gemeenschap, opmerkelijk aantal buitenlandse (seizoens)arbeiders, specifieke ligging (2.5 kilometer van de grotere woonkernen van Loenhout en Wuustwezel centrum, aan de grens), drukke verkeersader (Bredabaan), gebrek aan gemeenschapsinfrastructuur, beperkte horeca of middenstand, en bijzonder veel landbouwactiviteiten heeft Braken een aantal belangrijke troeven in handen om de kapel een nieuwe bestemming te geven.

Het eigenaarschap van het project zit sterk verankerd bij de vzw Grenzeloos Braken. Zij hebben de afgelopen jaren reeds getoond grondig te werk te gaan en het gebruik goed op te volgen.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

- Basis: Goedgekeurd kerkenbeleidsplan 15 juni 2017
  - Vergadering 23 juni 2021 op verzoek van Bisdom Antwerpen
  - Vergadering 11 mei 2022
  - Vergadering 28 september 2022
- 14 november 2024 Gesprek tussen pastorale eenheid Onze-Lieve-Vrouw en Parochie Wuustwezel Centrum
- Basisopleiding Aalst maandag 2 december 2024 door Toekomst Parochiekerken en Parcum
- 5 december 2024 Overleg tussen vicariaat en centraal kerkbestuur
- 27 december 2024 Brief Bisdom Antwerpen
- Besprekingen in de verschillende pastorale eenheden, parochiegemeenschappen, kerkraden, kapelanijen en het centraal kerkbestuur.
- 13 februari 2025 Startoverleg tussen kerkelijk en burgerlijk bestuur met volgende afgevaardigden

Naam vertegenwoordiger	Organisatie / Functie
Marc Bernaerts	Kerkfabriek Wuustwezel, expert (bouwkundig)
Fonne Gommers	Kerkfabriek Wuustwezel, voorzitter
Koen Janssen	Pastoor Pastorale eenheid HH Jacobus & Antonius (liturgie en gebed)
Nicolas-Alexander Goossens	Stafmedewerker Vicariaat Kempen (Bisdom Antwerpen)
Wim Selderslaghs	Bisschoppelijk vicaris-generaal, Vicariaat Kempen (Bisdom Antwerpen)
Lutgart van den Broeck	Vertegenwoordiger Pastorale Eenheid Onze-Lieve-Vrouw (Coördinatie)
Roland Cassiers	Vertegenwoordiger Pastorale eenheid HH Jacobus & Antonius (Coördinatie, fin. & mat. Beheer)
Dieter Wouters	Burgemeester lokaal bestuur Wuustwezel
Katrin Kempnaers	Schepen cultuur & erfgoed, vrijwilliger in parochie Braken en Grenzeloos Braken
Katleen Pyl	Coördinator Vrije Tijd, lokaal bestuur Wuustwezel

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Wuustwezel, de pastorale eenheid HH Jacobus & Antonius, de pastorale eenheid Onze-Lieve-Vrouw, de pastorale eenheid Sint Franciscus en de afgevaardigden van het bisdom.

We stellen onze inwoners op de hoogte van de toekomstvisie op onze kerken en kapellen. Het lokaal bestuur benut hiervoor de gemeentelijke communicatiekanalen. Het is echter van groot belang dat eerst de belanghebbenden en actieve parochianen in kennis worden gesteld. Hiertoe engageert het kerkelijk bestuur zich.

Valorisatie van de kerken is een minimale voorwaarde voor toekenning van erfgoedsubsidies en een gedeelde verantwoordelijkheid voor gemeentebestuur en kerkelijk bestuur. We onderzoeken per parochiekerk welke de mogelijkheden zijn voor valorisatie. De pastoor en pastorale eenheid en de kerkfabriek of het centraal kerkbestuur gaan hierover in dialoog.

Ongeacht de toekomstige her- of nevenbestemming bieden de kerken en kapellen, tijdelijk of definitief, veel kansen voor valorisatie om zo de religieuze, culturele, historische, kunsthistorische, architecturale en/of landschappelijke waarde te benadrukken.

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Met het categoriseren van de kerken en kapellen in een andere dan het A-statuuut (enkel Parochiekerk Gooreind) is een belangrijke keuze gemaakt, maar moet het echte werk nog van start gaan.

- de opstart van een participatietraject om parochianen/burgers en verenigingen te betrekken;
- het contacteren van een architectenbureau voor een bestemmingsstudie of een uitvoering;
- het zorgen voor expertise op het vlak van financiën en beheer;
- het organiseren van een marktverkenning op zoek naar een beheerder;
- of zelfs een koper van een kerk of kapel die in aanmerking komt voor herbestemming.

De kerkraden, het centraal kerkbestuur, de pastorale eenheden en het lokaal bestuur Wuustwezel zijn ermee akkoord dat een begeleiding of onderzoek voor het uitwerken van een verdere visie op de her- of nevenbestemming per kerk of kapel aan de orde is. Er zal dan ook een stuurgroep per parochiekerk worden opgericht met alle betrokken actoren en afgevaardigden namens het kerkelijk en gemeentebestuur.

- Voor de Parochiekerk O.L.V. Hemelvaart zal een bestemmingsonderzoek worden ingericht i.s.m. de Provincie Antwerpen. Samen met een multidisciplinair team zal er een participatief traject worden opgestart waarbij de inwoners én het kerkbestuur worden betrokken.
- Voor de Kapel in Braken onderzoeken we de mogelijkheid om de huidige nevenactiviteiten hierin te kunnen bestendigen (groeiscenario). De vzw Grenzeloos Braken zal hierin optreden als evenwaardige partner in het onderzoek naar de herbestemming.
- Voor de kapel Sterbos zal jaarlijks geëvalueerd worden wanneer we starten met een onderzoek naar een herbestemming. De huidige pastorale werking is nog actief, maar uitdovend.
- Voor de parochiekerk van Loenhout plannen we op dit moment geen verdere acties.

BESLUIT

Deelgemeente	Kerk	Toekomst <6jaar	Bisdom Antwerpen
Wuustwezel	Parochiekerk OLV Ten Hemel Opgenomen	Nevenbestemming in ruimte + valorisatie	B-statuuut
Gooreind	Parochiekerk Sint-Jozef	Eredienst + valorisatie	A-statuuut
Loenhout	Parochiekerk Loenhout Petrus & Paulus	Eredienst + valorisatie	C-statuuut
Centrum - Sterbos	Kapelanijs Sint-Antonius van Padua	Herbestemming	B-statuuut
Centrum - Braken	Kapel OLV Middelaars	Herbestemming	B-statuuut

Opties per kerk (www.toekomstparochiekerken.be): Eredienst, valorisatie, medegebruik, nevenbestemming (multifunctioneel gebruik "nevenbestemming in de tijd" OF gedeeld gebruik "nevenbestemming in de ruimte") en herbestemming

Bisdom Antwerpen: A-kerk: een kerk die op de langere termijn als parochiekerk zal behouden blijven, met aandacht voor valorisatie. B-kerk: een kerk die op korte termijn (binnen de huidige legislatuur) een neven- of herbestemming zal krijgen. C-kerk: een kerk die op langere termijn (vanaf de volgende legislatuur) een valorisatie, neven- of herbestemming zal krijgen.

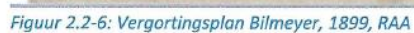
Er zal minstens een jaarlijks overleg zijn met het centraal kerkbestuur en de gemeente om na te gaan of het plan nog actueel is en/of wijzigingen noodzakelijk zijn. De maatschappij staat niet stil. Inzichten kunnen wijzigen. Noden kunnen veranderen.

Hiervoor is het belangrijk dat we de vinger aan de pols houden en het kerkenbeleidsplan bijsturen indien nodig. Eventuele wijzigingen kunnen als addendum worden opgenomen in het kerkenbeleidsplan mits deze de goedkeuring krijgen van de bisschop van het Bisdom Antwerpen en de gemeenteraad van Wuustwezel.

Elke 6 jaar dient het kerkenbeleidsplan, volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025, grondig herzien te worden binnen de eerste 6 maanden na de start van een nieuwe legislatuur.

Goedgekeurd door Bisschop
Handtekening bisdom

Goedgekeurd gemeenteraad	
Gemeentebestuur Wuustwezel	
Dieter Wouters	Luc Loos
Burgemeester	Algemeen Directeur

Bijlage: Besluit college van burgemeester en schepenen 7 april 2025 – Kerkenbeleidsplan

---

College van Burgemeester en Schepenen
Besluit

GOEDGEKEURD
Zitting van 7 april 2025
Departement Vrije Tijd - Dienst Cultuur

---

6 Kerkenbeleidsplan 2025.

Samenstelling:

Aanwezig:

Dieter Wouters, Burgemeester - Voorzitter; May Aernouts, Schepen; Kris Van Looveren, Schepen; Rit Luyckx, Schepen; Pieter Cools, Schepen; Ilke Pompen, Schepen; Katrin Kempnaers, Schepen; Frank Remy, Algemeen directeur, wnd

Verontschuldigd:

Luc Loos, Algemeen directeur

Beschrijving

Motivering

Gelet op het decreet lokaal bestuur.

Gelet op het erediensdecreet waarbij bepaald is dat elke gemeente vanaf 1 januari 2025 een kerkenbeleidsplan moet hebben; dit plan bevat de langetermijnvisie voor alle parochiekerken op het grondgebied van de gemeente. Na het doorlopen van een procedure moet dit plan ondertekend worden door het gemeentebestuur en de bisschop.

Gelet op het geactualiseerde kerkenbeleidsplan dat tot stand kwam door een samenwerking met de verschillende parochies, pastorale eenheden, het bisdom (vicariaat) en het lokaal bestuur Wuustwezel.

Gelet op het overleg van 17 maart 2025 waarbij de parochiekerken overlopen werden. De vertegenwoordigers van de pastorale eenheden waren aanwezig om hun visie op het gebouw te geven.

Gelet op het verdere verloop:

- na kennisname door het schepencollege zal het kerkenbeleidsplan ter goedkeuring voorgelegd worden aan het bisdom;
- vervolgens wordt het ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad (vermoedelijk gemeenteraad van 26 mei 2025).

Overwegende dat het geactualiseerde kerkenbeleidsplan het resultaat is van bovenstaande.

Overwegende dat de financiële gevolgen van het toekennen van de parochiekerken in andere dan A-statuten dient verder onderzocht te worden.

Besluit

Artikel 1

Het college van burgemeester en schepenen neemt kennis van het kerkenbeleidsplan 2025.

Artikel 2

Het college van burgemeester en schepenen legt dit ter goedkeuring voor bij het bisdom Antwerpen.

Aldus beslist in bovenvermelde zitting,

Namens het College van Burgemeester en Schepenen

Algemeen directeur, wnd.
(get.) Frank Remy

Burgemeester
(get.) Dieter Wouters

**Voor eensluidend afschrift:
Wuustwezel, 10 april 2025**

Algemeen directeur, wnd.
Frank Remy

Burgemeester
Dieter Wouters

Getekend door: Frank Remy (Signature)
Getekend op: 2025-04-10 11:55:42 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Getekend door: Dieter Wouters (Signature)
Getekend op: 2025-04-22 16:07:30 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Remy Frank

Wouters Dieter

Bijlage: Brief Bisschop Johan Bonny 16 april 2025 - goedkeuring

+ JOHAN BONNY
Bisschop van Antwerpen

Ingekomen Gemeente WUUSTWEZEL	
24 APR. 2025	
Orig.	Vrije Tijd
Copie	

Antwerpen, 16 april 2025

College van burgemeester en schepenen
Gemeentepark 1
2990 Wuustwezel

Mijnheer de burgemeester,
Geacht college,

Ik heb het kerkenbeleidsplan van Wuustwezel en het bijhorende collegebesluit goed ontvangen.

Ik dank u dat u met zorg voor de geloofsgemeenschap en de kerkgebouwen op het grondgebied van Wuustwezel op een positieve manier heeft meegewerkt aan dit plan. Het is een belangrijke bijdrage voor de huidige en toekomstige rol en werking van onze kerkgemeenschap.

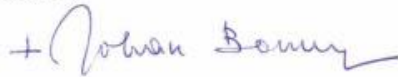
Ik lees in de toekomstvisie van het plan dat

- de Sint-Jozefkerk voor de eredienst behouden blijft en dat er ernstig werk gemaakt wordt van valorisatie (A-statuuut).
- voor de Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen kerk onderzoek wordt gestart naar eventuele nevenbestemming en dat er tevens werk gemaakt wordt van valorisatie (B-statuuut).
- voor de kapelanj Sint-Antonius van Padua en voor de Onze-Lieve-Vrouw Middelaars-kapel in verschillende snelheden gekozen wordt voor herbestemming (B-statuuut).
- de Sint-Petrus en Pauluskerk alvast deze legislatuur bestemd blijft voor de eredienst, maar dat op termijn bekeken wordt of er andere stappen nodig zijn (C-statuuut).

Ik ga akkoord met dit plan.

Ik stuur deze brief tevens naar het team van de pastorale eenheden Heilige Veronica, Sint-Franciscus en Onze-Lieve-Vrouw en naar het centraal kerkbestuur.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, reading '+ Johan Bonny'.

+ Johan Bonny
Bisschop van Antwerpen

Kopie: Vicaris-generaal Wim Selderslaghs

Bijlage: Brief Minister Hilde Crevits Agentschap Binnenlands bestuur

---

AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR

Hilde Crevits
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van
Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid,
Samenleven, Integratie en Inburgering,
Bestuurszaken, Sociale Economie en
Zeevisserij
Consciencegebouw
Koning Albert
1000 BRUSSEL
www.binnenland.vlaanderen.be

Aan de dames en heren burgemeesters
Aan de dames en heren schepenen bevoegd voor
erediensten
Aan de dames en heren algemeen directeurs

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar/e-mail Filip Delos filip.delos@vlaanderen.be		telefoonnummer	datum Zie datum in de handtekening
Betreft: Indienen van het goedgekeurd kerkenbeleidsplan			

Geachte burgemeester,
Geachte schepenen bevoegd voor erediensten,
Geachte algemeen directeur,

Vanaf 1 januari 2025 moeten alle gemeenten, samen met de belanghebbenden, werk maken van een actueel kerkenbeleidsplan. Dat is een verplichting die eind 2022 ingeschreven werd in het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 (art. 33/2). 'Actueel' betekent dat het kerkenbeleidsplan niet ouder is dan 6 maanden bij de indiening van het financieel meerjarenplan 2026-2031 van de kerkfabrieken. Ten laatste tegen 1 juni 2025 moet de gemeente en de bisschoppelijke overheid een kerkenbeleidsplan opstellen of een bestaand kerkenbeleidsplan herbevestigen.

Een kerkenbeleidsplan is een belangrijk beleidsdocument voor jouw gemeentebestuur en voor de kerkelijk verantwoordelijken omdat het een gedragen visie en afspraken bevat over de toekomstige functie van alle parochiekerken op het grondgebied van de gemeente.

De datum van 1 juni 2025 is een termijn van orde. Het is mogelijk dat sommige besturen enkele maanden extra nodig hebben om te komen tot een gedragen en kwaliteitsvol kerkenbeleidsplan. Ik heb er alle vertrouwen in dat de gemeentebesturen, de betrokken kerkfabrieken en bisschoppelijke overheden, alles in het werk stellen om tijdig hun kerkenbeleidsplan goedgekeurd te krijgen.

Zowel de gemeenteraad als de bisschop moeten het (herbevestigde) kerkenbeleidsplan officieel goedkeuren of ondertekenen. Een kerkenbeleidsplan vormt mee de basis voor de meerjarenplannen van de rooms-katholieke kerkfabrieken én is een element in de opmaak van de gemeentelijke BBC-meerjarenplannen 2026-2031.

Ik haal nog even aan dat het **Platform Toekomst Parochiekerken** (www.toekomstparochiekerken.be) de lokale besturen ondersteunt bij de opmaak of actualisatie van kerkenbeleidsplannen. Het platform monitort ook de beleidsontwikkelingen op het vlak van neven- en herbestemming van (voormalige) parochiekerken én biedt lokale besturen de nodige advies en ondersteuning bij de opstart en opvolging van neven- of herbestemmingsprojecten.

Bezorg het kerkenbeleidsplan, onmiddellijk na de officiële goedkeuring ervan, digitaal aan het Agentschap Binnenlands Bestuur. Dit is nodig om op Vlaams niveau een duidelijk zicht te behouden op de ontwikkelingen voor neven- en herbestemming van parochiekerken. Zo kan de Vlaamse overheid de toekomstige vraag naar lokale ondersteuning en de aard van die vraag, goed inschatten.

Hoe dien je het kerkenbeleidsplan correct in bij het Agentschap Binnenlands Bestuur?

1. Meld je aan als lokaal bestuur in het 'Loket voor Lokale Besturen' (<https://loket.lokaalbestuur.vlaanderen.be/login>)
2. Ga naar de module 'toezicht';
3. Maak een 'nieuwe melding' en kies voor 'kerkenbeleidsplan eredienstbesturen';
4. Laad het kerkenbeleidsplan op en geeft het document de volgende naam: '*naam gemeente_KBP_jaartal*'
  - Je kan het kerkenbeleidsplan opladen als een bestand of delen via een link;
5. Verzend het dossier (of bewaar het als concept als je het later nog wil aanpassen).

Meer informatie over de kerkenbeleidsplannen vind je op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur en van het Platform Toekomst Parochiekerken.

Getekend door:Hilde Crevits (Signature)
Getekend op:2025-04-22 12:03:53 +02:0
Reden:Ik keur dit document goed

Crevits Hilde Vlaamse
overheid

Hilde CREVITS

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering,
Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij